

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe 1/2 de an 5 cor.
" " " " România și străinătate pe an 14 frc.
" " " " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea

„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
Administrațiunea Tipografiei și Librăriei die-
cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Nr. 2625 Șc. ex 1910.

Circular

**cătră toate oficiile protopopești și parohiale
din eparhia ortodoxă română a Caransebeșului.**

Este lucru cunoscut, că — începând cu anul școlar viitor — salarele învățătorilor dela școalele noastre populare confesionale trebuiesc întregite conform dispozițiunilor art. de lege XXVII din 1907.

Îndată după votarea și sancționarea acestei legi, organele noastre bisericesti s'au silit a decide în principiu susținerea școalelor din mijloace proprii, ceace bine au făcut aceia, cari dispun de venit sigure și statornice. Dară — după informațiunile primite și după experiențele ce le avem și din alte părți — în unele locuri s'au luat în combinațiune la urcarea salarului și astfel de mijloace, cari nu sânt sigure sau sânt neîncasabile, ba unii au calculat la salarul învățătoresc și venit, asupra cărora nu dispun parohiile; așa de ex. au cuprins în salar venit dela sesiunea parohială redusă, care are cu totul altă destinațiune. În asemenea locuri salarul învățătorului nu poate fi privit de asigurat și astfel și viitorul școalei devine problematic.

În alte părți cei competenți încă n'au regulat preste tot salarul în înțelesul legii amintite.

Pentru asigurarea în această privință a școalelor noastre ne simțim deci îndatorați a dispune următoarele:

I. Pentru protopopi:

1. Oficiile protopopești — cunoscând împrejurările locale — să ne raporteze în termen de cel mult 14 zile dela primirea acestui ordin,

cari comune bisericesti au asigurat salarele învățătorilor din mijloace sigure, cari să pot încasa ușor și fără forțarea sau sleirea totală a mijloacelor bănești a parohiilor și a bisericei preste tot? O asemenea sfortare preste măsură a mijloacelor proprii ar paraliza dezvoltarea noastră în cele bisericesti.

2. Cari parohii nu pot întregi din al lor salarul învățătoresc cu mijloace statornice și absolut sigure și încasabile? și deci sânt avizate a cere întregirea salarului cu suma, ce le lipsește, din vistieria țării?

Unde protopopii înșiși n'ar cunoaște încă precis starea lucrului, să citeze de urgență la oficiul protopopesc pre preoții locali, cari să le dea toate datele delipsă, ca informațiunile ce ni le vor da, să fie absolut întemeiate.

II. Pentru oficiile parohiale:

1. Oficiile parohiale au să studieze temeinic afacerea salarelor învățătoresci și să dea în timpul cel mai scurt protopopilor concernenți datele cuvenite.

Mai sus amintita lege dispune și aceea, că —dacă o parohie nu cere ajutor de stat până cel mult în Septembrie 1910— atunci salarul învățătorului să consideră de asigurat, ajutor de stat nu să mai votează, — ci neprimind învățătorul competențele sale legale — școala confesională să închide.

Deci până la acel termen trebuie înomis să fie asigurate toate salarele pe temelii statornice.

Cu judecată calmă vă poftesc deci pre toți, să cumpaniți bine împrejurările atinse în interesul viitorului „școalelor noastre confesionale ortodoxe române”, pe cari trebuie — nu să le împutinăm — ci să le sporim cu orice mijloace, deci și cu ajutor din vistieria țării, în care și fiii bisericii noastre își varsă obolul lor.

Autogr.

Unde salariul învățătoresc nu va putea fi asigurat din mijloace proprii, acolo îndrumăm organele parohiale să ceară ajutor de stat, pregătind cererea delipsă și documentele ce să cer la ea. În această privință le vom da și de aceea toate instrucțiunile delipsă, numai ca să nu întârzie termenul fixat în lege pentru înaintarea cererilor la înaltul ministeriu al cultelor și instrucțiunii publice.

În fine observăm, că ajutor de stat să votează de regulă acolo, unde edificiul școlar e corăspunzător și înzestrat cu toate recuizitele delipsă prescrise de lege. Deci îndatorăm organele noastre din parohii, ca — unde ar exista diferite defecte la școalele noastre — îndată să convoace comitetele parohiale și — sfătuindu-se împreună — să facă toți pașii delipsă pentru zidirea sau adaptarea cuvenită a școlii, pentru înzestrarea ei cu de toate și preste tot pentru aducerea în cel mai bun rând.

Din parte-mi vă îndemn și sfătuesc, să grijii de școala noastră confesională ca de lumina ochilor din cap și să faceți tot ce puteți pentru susținerea ei.

Aștept grabnica îndeplinire a celor cuprinse în acest ordin.

Oficiile protopopești sânt poftite a-l împărți urgent celor, pe cari îi privește.

Cu arhieriască binecuvântare am rămas
Caransebeș, în 10 Mai 1910.

Al Vostru de bine voitor:

Dr. E. Miron Cristea m. p.
episcop.

Nr. 2522 E ex 1910.

Publicațiune oficioasă

Subsemnatul Conzistor diecezan dă în arendă pe calea ofertului în scris pe anii economici 1910/11, 1911/12 și 1912/13:

1. Sesiunea parohială redusă din *Berény* (*Berini*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 1090 cor. pe un an.

2. Sesiunea parohială redusă din *Birda*, constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 500 cor. pe un an.

3. Sesiunea parohială redusă din *Csebza* (*Cebza*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 500 cor. pe un an.

4. Sesiunea parohială redusă din *Nagyköveres* (*Chevereșul-mare*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 600 cor. pe un an.

5. Sesiunea parohială redusă din *Román-*

csiklova (*Ciclova-română*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 250 cor. pe un an.

6. Jumătate de sesiune redusă din *Deliblat* (*Deliblata*), constătătoare din 16 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 553 cor. pe un an.

7. Sesiunea parohială redusă din *Dragsina* (*Dragsina*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 350 cor. pe un an.

8. Sesiunea parohială redusă din *Füzes* (*Fizes*), constătătoare din 31 jugere 71 stângeni pătrați de pământ.

Prețul de esclamarie 300 cor. pe un an.

9. Sesiunea parohială redusă din *Gattaja* (*Gataia*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 500 cor. pe un an.

10. Sesiunea parohială redusă din *Gilád* (*Ghilad*), constătătoare din 37 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 500 cor. pe un an.

11. Sesiunea parohială IV. redusă din *Zsebely* (*Jebel*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 710 cor. pe un an.

12. Sesiunea parohială V. redusă din *Zsebely* (*Jebel*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 710 cor. pe un an.

13. Sesiunea parohială redusă din *Török-szákos* (*Sacoșul-turcesc*), constătătoare din 31³/₄ jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 500 cor. pe un an.

14. Sesiunea parohială redusă din *Sipet* (*Sipăt*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 640 cor. pe un an.

15. Sesiunea parohială redusă din *Sósdia* (*Șoșdia*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 640 cor. pe un an.

16. Una sesiune și jumătate redusă din *Tirnova* (*Târnova*), constătătoare din 45 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 250 cor. pe un an.

17. Sesiunea parohială redusă din *Temesujlak* (*Uliac*), constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 300 cor. pe un an.

18. Sesiunea parohială redusă din *Unip*, constătătoare din 32 jugere de pământ.

Prețul de esclamarie 400 cor. pe un an.

Ceice doresc a lua în arendă vre-una din aceste sesiuni sânt poftiți, ca să-și trimită ofertele lor în scris la subsemnatul Conzistor diecezan până incluzive 15/28 Iunie 1910, înzestrându-le cu vadiul de 10% din prețul de esclamarie.

Condițiunile de esarendare sânt:

1. Atât Conzistorul diecezan ca proprietar, cât și arendașul abzie de dreptul de a pretinde

orice despăgubire, dacă prin o măsurare ulterioară s'ar constata, că complexul pământului dat și luat în arendă e mai mare, respective mai mic decât ce să arată în contractul de arendă.

2. Arendașul se deobligă ca acolo, unde au fost sămănături cu spic, d. e. grâu, ovăs, orz, în anul următor să samene plante de săpat, d. e. cucuruz, ca astfel pământul să nu să stoarcă, iar la caz când ar călca acest obligământ, se supune unei pedepse în bani de 100 cor.

3. Spesele de timbru cu încheierea contractului le suportă arendașul. Timbrul pentru un exemplar de contract să pune după suma de arendă, socotită pe periodul întreg de arendă, după scala II-a de timbre, iar pe al doilea exemplar să pune timbru de 1 coroană.

4. Contribuțiunile le plătește Conzistorul și arendașul să oprește de a plăti dânsul contribuțiunile fără învoirea Conzistorului diecezan.

5. Arendașul va avea să plătească de dreptul la Cassa diecezană prețul de arendă, carele nu să relaxează sub nici un titlu.

6. Arendașul se deobligă a solvi cu ocaziunea trimiterei ofertului la Conzistorul diecezan ca vadiu 10% din prețul de esclamarie; $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă pe un an îndată la încheierea contractului, a doua rată de $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă de pe un an la 1/14 Iunie; iar a treia rată de $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă de pe un an la 15/28 August, adică la sfârșitul primului an de arendă.

În al doilea și al treilea an rata întâia de $\frac{1}{3}$ parte din prețul de arendă pe un an va avea a să plăti la 1/14 Octomvrie al respectivului an de arendă; iar celelalte rate, a doua și a treia, vor avea a să plăti ca și în anul cel dintâi, adică la 1/14 Iunie și 15/28 August a anului respectiv. Vadiul să va socoti în rata din urmă, adică în rata cu care să sfârșește contractul.

7. Dacă arendașul n'ar împlini vre-una dintre condițiunile stipulate în punctul precedent 6., dânsul se declară învoit, ca să peardă vadiul depus și ca Conzistorul diecezan — fără a-l mai întreba pe dânsul — să se poată întabula pe realitățile lui, afle-să ele ori unde. Mai de parte arendașul se declară învoit și la aceea, ca Conzistorul diecezan să poată secvestra rodul de pe sesiunea parohială, ce dânsul o ține în arendă și în anul economic următor să o poată da în arendă altui individ, în care caz din urmă, dacă la licitație ar eși o arendă mai mică, diferența va avea a să suplini din averea privată a arendașului.

8. Spesele împreunate cu admonierea arendașului, apoi cu secvestrarea rodului, precum și cu întabularea sumei de arendă pe realită-

țile private ale arendașului, și în fine cu esarendarea de nou a pământului — toate aceste spese le va suporta arendașul.

9. În privința oricărei neînțelegeri, ce s'ar putea naște din neîmplinirea condițiunilor de arendă, arendașul va avea a se supune la acea judecătorie, pe care va alege-o Conzistorul diecezan.

În fiecare comună, în care să află pământ de esarendat, precum și în comunele învecinate, preoțimea parohială este îndatorată a publica în cea mai deaproape Duminecă sau sârbătoare în biserică, după finea liturghiei, terminul până la care să pot trimite la Conzistor ofertele în scris pentru sesiunile, care să esarendează, precum și condițiunile de esarendare. Despre efeptuirea acestei dispozițiuni oficiile parohiale, pe care le privește această ordinațiune, sânt îndatorate a relaționa de dreptul la Conzistor până la 15/28 Iunie 1910.

Caransebeș în 6/19 Mai 1910.

Conzistorul
diecezei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Ședința a IV.

ținută Mercuri în 28 Aprilie st. v. la 10 ore a. m. 1910. Președinte: Prea S. S. Dl. Episcop **Dr. Miron E. Cristea** Notar: **Samson Crisciu.**

44. Deputatul Ioan M. Roșiu face următoarea interpelațiune:

Este cunoscut că în anul acesta tocmai în săptămâna mare și la sărbarea Paștilor după ritul nostru comanda c. și r. militară a chemat pe rezerviștii de religiunea noastră de pe teritoriul diecezei noastre la arme chiar pe aceste zile festive, prin ce s-a produs în obștea credincioșilor noștri o adâncă amărăciune și indignare sufletească. În urma acestora îmi permit a face cătră Prea Sfințitul arhiereu și înaltul prezident al acestui Sinod întrebarea: Are sau nu cunoștință despre acest incident? Și dacă da, este aplicat în mod binevoitor a întreprinde — încă de cu timp, — pașii necesari la forul competent, ca pe viitor să să respecte și să să tină cont de simțul religios al creștinilor noștri, ca astfel înrolații feciori să fie scutiți de serviciu pe timpul sărbătorilor celor mai mari ce le avem.

Prezidiul răspunde imediat următoarele: Fiindcă abia numai de câteva zile mi-am ocupat scaunul episcopesc nu am nici o știre despre cazul descoperit de Dl. Interpelant: dară îi mulțumesc dlui deputat Roșiu pentru interesul ce-l dă creșterii religioase a poporului nostru, mă voi interesa de acest lucru și voi recerca comanda militară competentă, ca pe viitor să să

respecteze sărbătorile noastre ortodoxe conform concluzelor aduse în această privință de Conzistoriul nostru mitropolitan și în conțelegere și cu Prea sfințitul sinod arhieresc.

Interpelantul se declară mulțumit cu răspunsul prezidial, care să ia spre știre.

45. Să prezentează rugarea deputatului Simion Vițan pentru concediu pe restul sesiunii, din cauze familiare.

Să acoardă.

46. Prezidiul prezentează rugarea lui George Donna din Caransebeș, pentru eschiderea din Sinod a deputatului Const. Burdea pe motivul, că a fost atăcat în ziare.

Sinodul transpune petiția Conzistoriului diecezan.

47. Comisia financiară referează prin raportorul ei Petru Stoica asupra raportului conzistorial dela 12 Aprilie 1910 Nr. 2122 Ep. despre socoțile și inventariul fondurilor și fundațiilor diecezane pentru a. 1909 împărțind sinodului, că comisiunea financiară a făcut și scontarea cassei și a valorilor.

Sinodul aprobă socoțile aflate în ordine precum și supraerogațiunile de 2543 cor. 12 fil., iar pentru speșele neprelimate în suma de 6110 cor. 78 fil. să dă indemnizare. Cu privire la sistarea ajutorului de stat pe mai mulți ani Conzistoriul să îndrumă a solicita liquidarea lui.

48. Acelaș raportor referează asupra preliminarului diecezan pe a. 1911 prezentat de Conzistorul diecezan.

Sinodul aprobă preliminarul pe a. 1911 cu venite de 78 960 cor. 56 fil. și cu speșe de 90 326 cor. 46 fil. având a să acoperi deficitul de 11 360 cor. 10 fil. din economizări și din eventualele venite extraordinare. Preliminarul să alătură la protocol sub.

49. Acelaș raportor prezintă raportul conzistorial în chestiunea regulării salarelor profesorilor dela institutul teologic-pedagogic diecezan.

După o discuție la carea iau parte deputații: Dr. Nicolae Ionescu, Dr. Valeriu Branișce, Dr. George Popoviciu, C. Burdea, Dr. Petru Ionescu, I. M. Roșiu, Dr. Traian Badescu, Dr. G. Dobrin, Dr. St. Petroviciu, și Prea S. S. Dl Episcop,

Sinodul primește propunerea comisiunii cu un amendament al deputatului Dr. V. Branișce enunțându-să ca concluz:

Rugarea profesorilor dela institutul teologic-pedagogic diecezan în chestiunea regulării salarelor lor, să transpune Conzistoriului diecezan pe lângă invitarea, ca acesta sub conducerea noului episcop să studieze cauza cu deamănuntul, căutându-să negreșit mijloacele, din cari să să poată îmbunătăți nu numai salarele membrilor din corpul profesoral, ci și ale oficia-

lilor din administrațiunea centrală, făcându-să apoi propunere la proxumul sinod eparhial ordinar.

50. În cursul debaterilor din punctul precedent s-a constatat nu numai insuficiența salarelor profesori lor seminariali, ci și a celor aplicați la administrațiunea centrală a Conzistorului.

Indemnat de dragostea cătră biserică și așază-mintele ei deputatul Ioan M. Roșiu, pe lângă însuflețitoare cuvinte, în favoarea fondului cultural abzice de speșele sinodale de deputat sinodal pe întreg ciclul prezent; asemenea oferă frumoasa sumă de 5000 cor. în acelaș scop, așa ca din venite 10% să să capitalizeze an de an, iară celalalt venit să să folosească pentru acoperirea trebuințelor culturale ale eparhiei. Acest laudabil exemplu a fost imediat imitat de deputatul Dr. Nicolae Ionescu, oferind și dânsul 5000 cor., care sumă poate fi întrebuintată și toată pentru aceleași trebuinte culturale, totodată abzice și de speșele sinodale pe ciclul prezent în acelaș scop.

Sinodul primește cu mulțumită aceste promisiuni.

51. Raportorul comisiunii speciale, Dr. V. Branișce, prezentează raportul conzistorial prin care să înaintează concluzul congresual Nr. 67 ex. 1909 referitor la înființarea noilor episcopii.

Sinodul eparhial, pe lângă susținerea poziției principiale luată de sinodele anterioare, ia la cunoștință cuprinsul concluzului congresual.

52. Deputatul Dr. Ioan Nedelcu, ca raportor al comisiunii bisericești, referează asupra rugării lui Adam Colgea și consoții din Ghilad, cari cer esmiterea unui comisar conzistorial și grabnica efeptuire a alegerii de preot.

Să transpune Conzistorului diecezan spre competentă rezolvire.

53. Acelaș raportor referează asupra plânsorii lui Ilie Ioan și consoții din Vrâniuț în cauza preotului suspendat George Băiaș.

Să transpune Conzistorului diecezan spre competentă rezolvire.

54. Acelaș raportor referează asupra rugării mai multor credincioși din Ciclova-montană, în care urgează finalizarea cercetării disciplinare contra preotului Vasile Murgu de acolo.

Să transpune Conzistorului diecezan spre competentă rezolvire.

55. Acelaș raportor referează asupra plânsorii lui George Jivan și consoții din Valea-mare, cari cer împlinirea postului de protopop al Bogșei și cercetare în cauza alegerii parohului din Valea-mare.

Să transpune Conzistorului diecezan spre competența rezolvire.

56. Comisia petiționară prin raportorul ei Dr. Petru Ionescu referează asupra rugării comunii bisericești Vascău-Băzăști, care să roagă a i-să încuvința între-

prinderea unei colecte pe teritoriul diecezei Caransebeșului în scopul zidirii unei biserici.

Rugarea să transpună Conzistorului diecezan.

Fiind timpul înaintat ședința să încheie, anunțându-se ședința viitoare pe azi la orele 4 p. m.

Dr. Miron E. Cristea

Episcop-președinte

Samson Crișciu

notar.

„Revista preoților“

în Nr. 13 a. c. serie cu multă amărăciune, că preoțimea a fost desconsiderată la instalarea P. Sântitului Episcop Dr. E. Miron Cristea. Să scrie aci: „La festivitățile instalării episcopului Miron în Caransebeș lucrul așa să vede că s'a petrecut întors și cu cea mai sfruntată *desprețuire a clerului*. . . . preoțimea a fost la coadă. Spre generala regretare și scandalizare chiar s'a întâmplat, că prezentarea clerului a fost la urma tuturor deputațiilor care au binevenat pe arhiereul intronizat“

La această grea învinuire ținem să dăm unele lămuriri.

Programa stabilită a recepțiilor, în urma împrejurării că s. liturgie s'a putut începe abia la 11 ore a. m., a suferit schimbări din pricina timpului înaintat.

Deschizându-se atunci și sinodul eparhial, slujba dumnezească s'a terminat pela 1½ ore d. a. Atunci deputațiile venite să bineveniteze pe arhiereul instalat au grăbit care să ajungă mai curând. Așa s'a întâmplat că Conzistorul diecezan, luat în program ca întâiul, s'a putut prezenta Prea Sântitului Episcop abia în rândul al 8. Protopresbiteratele și preoțimea din dieceză mai târziu (în rândul al 32 F. D. Nr. 16). N'a fost nici un fel de dosire a preoțimii, ce s'ar fi făcut cu intențiune. Cine a fost de față la această festivitate, ne mai pomenită de măreată, va explica toate micile neajunsuri din împrejurările de atunci și nu va învinovăți pe nimene.

Apel

Una dintre cele mai fruntașe comune ale comitatului Torontal e frumoasa comună Banloc. Și cu toate acestea, durere, această comună încă nu are o casină română unde țărani noștri dornici de știință să petreacă unele momente mai plăcute învățând lucruri folositoare și nu în crășme, care e mama tuturor relelor și moartea sigură a oropsitului nostru neam românesc.

Pătruns fiind de idealul plantat în mine de iubirii mei profesori și părinți Iosif Bălan, George Noaghea și Vasile Loichița, ca să văd și mult cercatul nostru popor românesc înaintat în toate privințele, am luat inițiativa de a zidi un edificiu pentru această

casină. Drept aceea mă rog să binevoiți a publica în prețiosul Dumneavoașă ziar acest apel către onorații cetitori, ca să binevoiască a trimite la adresa mea o cât să poate de modestă sumă, ca idealul meu și dorința locuitorilor comunei Banloc să se realizeze. Neavând mijloace materiale, sânt constrâns a apela la sprijinul binevoitor al neamului românesc. Îndeosebi apelez la onorata preoțime, ca să binevoiască a colecta printre poporeni lor, căci prin puterea cuvântului ușor să poate îndupleca poporul nostru, ca să contribuie pentru acest altar al culturii românești, știut fiind că poporul nostru e dispus totdeauna a aduce jertfe mari pentru scopuri culturale. Reflectez mai departe la iubirii mei colegi învățători, ca să sprijinească acest scop ideal cu atât mai vârtos, căci inițiatorul acestui scop cultural e asemenea un apostol al neajunsurilor și al mizeriei.

Mulțumindu-vă înainte, și rugându-vă a mă scuza pentru molestare, rămân cu tot respectul al onoratei preoțimi

Iosif Târziu

inv. prov. conf. gr. or. român
în Banloc (Comitatul Torontal)

Știri

Personal. P. S. nostru Episcop a plecat Joi sara preste Iliia la Sibiu, unde are să facă vizitele de adio, pe cari înainte de instalare — trebuind să se grăbească pentru conducerea sinodului — nu le-a putut face. Asemenea are să-și depună funcțiile onorifice de director al despărțământului „Asociațiunii“, de prezident al direcțiunii dela banca culturală „Lumina“ etc. Astfel P. S. Sa va petrece în Sibiu mai multe zile.

În atențiunea preoțimei. Deși presupunem, că clerul eparhiei noastre știe, cumcă biserica și lucrurile bisericesti preste tot nu pot fi folosite pentru agitațiuni în chestii electorale, totuși credem a nu fi de prisos reîmprospetarea acestei dispozițiuni legale chiar acum, când ne aflăm în preajma unor noi alegeri. Deci atât preoții cât și toate organele bisericesti din parohii să fie cu băgare de sama, ca nu cumva biserica, praporii, clopotele ori alte lucruri bisericesti să fie folosite în scopuri electorale.

„Din colecțiunea de predici“ a profesorilor Dr. T. Tarnavschii și Dr. E. Voiutschii a apărut tomul II. Acest tom cuprinde 62 predici (323 pag.) începând cu Duminica II după Rusali și sfârșind cu Duminica XVI după Rusali (pentru fiecare Duminică câte 4—5 predici). Să avizează deci toți cei interesați, că tomul II. să va trimite numai acelora, cari vor fi achitat prețul lui anticipativ. Totodată să aduce la cunoștință, că din tomul I. numai puține exemplare să mai află. Prețul opului întreg (3 tomuri) e de 18 cor., plus câte 30 fil. de fiecare tom pentru porto (pentru România Lei 21., plus câte 90 bani pentru porto de fiecare tom). Opul să poate procura numai la dl *Dr. Dimitrie Cioloca*, profesor de teologie în Caransebeș.

Alegere. „Duminică la 9/22 I. c. s'a ținut alegere de învățător în frunțașă comună Ferendia, condusă cu tact deosebit și înțelepciune de Prea On. Domn Traian Oprea, protopresbiterul tractual. Cu această ocaziune bravii și înțelepții Ferendeni și-au pus toată încrederea lor în mult simpaticul lor învățător provizor Aurel S. Crăciun, care în timpul petrecut între dânsii, prin zelul și hărnicia

arătate în școală, și prin purtarea lui morală exemplară și-a știut câștiga iubirea tuturor, alegându-l cu totalitatea voturilor de învățător definitiv. Laudă vouă bravilor Ferendeni! G."

S. Sinod, al României a fost convocat în sesiune ordinară pe Joi în 13 I. c., iar Conzistorul superior bisericesc s-a terminat lucrările Marți în 11 I. c.

Examen. Comitetul parohial din comuna Vucova din considerațiunea, că elevii școlii de repetițiune au cercetat prelegerile prescrise regulat peste întreg anul școlar și având în vedere, că s'a deschis lucrul câmpului în ședința din 23 Aprilie a. c. v. a hotărât a să ținea examen cu elevii școlii de repetițiune în 2 Mai a. c. v. la 2 ore m. p. Examenul s'a ținut supt președința părintelui Avram Ciocoi. La examen s'au prezentat 25 de elevi și eleve, în prezența părinților și a mai multor bărbați și femei din comună, care erau bucuoși de răspunsurile precise ce s'au dat, a fost un examen foarte bun. De încheierea examenului părintele Avram Ciocoi a ținut o vorbire plină de sfaturi părintești atât copiilor și fetelor cât și părinților și poporului asistent îndemnându-i, să țină bine aminte porunca IV a lui Dumnezeu și să nizească întru împlinirea ei, că știm, că întru adevăr fericiți sânt ceice ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l plinesc pre el zice Domnul. Vucova în 4 Mai 1910. *Ioan Răchitan* comerciant.

Falzificare de bani s'a descoperit în Sofia. S'au fabricat bancnote bulgare, sârbești și românești. Au circulat cam un millon de franci falși.

Vânătoarea de fluturi e sport nou. Mai nainte alergau copiii după fluturi să-i prindă, iar acum prinderea fluturilor e ramură de comerț, căci să prind cam o sută milioane de fluturi spre a fi vânduți. Unele exemplare de fluturi sânt foarte scumpe. Așa pentru un fluture din Venezuela s'a dat 5000 franci. În Londra să află un palat al bursei pentru fluturi. Că și marfa aceasta începe a să falzifica, nu prinde mirarea pe nimene. Din comerțul cu fluturi trăesc de prezent cam 25 mii de oameni.

Bibliografie

A apărut monografia istorică a dlui Dr. Onisifor Ghibu: „Ziaristica bisericească la România“. Cartea pân'acum unică în felul ei la noi, să poate comanda la Tipografia arhidiecezană din Sibiu. Prețul 2 cor.

Viața Românească (3) începe cu o lungă povestire Popa Man a lui Agârbiceanu, luată din năcazurile vieții noastre sătești. Întru ciclul de sonete intitulate: Iașul poetul M. Codreanu zugrăvește cu avânt și pietate simbolurile statuielor lui Stefan, Alexandri și Miron Costin, iar în cel din urmă întreg Iașul într'un miez de noapte de vară, cum stă „inmormântat în scumpele-i ruine“. Tot în acest număr, d. Philippide în „Un specialist român din Lipsca“ se războiește de astădată, cu profesorul de bine din Cernăuț S. Pușcariu, combatând de mai înainte deja într'o serie de articole, toată școala de filologie a profesorului Weigand. Restul revistei îl compun obicinuitele cronici și recenzii.

„**Luceafărul**“ are următorul sumar bogat și variat. Oct. C. Tăslăuanu: Noul episcop al Caransebeșului. Dr. Miron E. Cristea. I. U. Soricu. Răsvrătire (poezie). D. P. Poveste (poezie). *** Cugătări. I. Agârbiceanu, Melentea. Alice Călugăru, Ceasuri de

friguri; Torsul (poezii). Maria Cuntănu, Note de drum (poezie). Il. Chendi, La „Luceafărul“. Articol inaugural. Victor Eftimiu, Mecca (poezie). Ioan Gorun, Zaplac nebunul. Alex. Stamatiad, Singurătate (poezie). I. Paul, Amintiri despre Bunea. Poporanismul. — O anchetă literară. — Răspunsul d-lui Mihail Dragomirescu. T. Codru, Cronică teatrală: „După șase ani“ de Iuliu Enescu. Cronică: † Björnstjerne Björnson. Björnson despre Ibsen. Concertul corului dela biserica Sf. Nicolae din Brașov-Scheiș. Sinoadele eparhiale. Turistica la noi. Muzeul Asociației. Reviste și ziare. Știri. — Poșta Redacției. — Bibliografie. Ilustrațiuni: Episcopul Miron E. Cristea. Domnița Cristea, mama Episcopului. George Cristea, tatăl Episcopului. Casa în care s'a născut Episcopul Cristea. P. S. Kroeyer: Björnstjerne Björnson.

Populara „*Biblioteca pentru toți*“ în Nr. 572, apărut săptămâna aceasta, dă numeroșilor săi cititori una din cele mai minunate perle ale literaturii franceze și anume: delicioasa povestire **Albina de Anatole France**. Acest autor, cu drept cuvânt, trece astăzi drept cel mai artist prozator francez, și operele lui prin calitățile strălucitoare ale stilului și prin subtilitatea gândirii, sânt prețuite în cel mai înalt grad de admiratorii frumosului în artă. „**Albina**“ e o poveste pentru copii, și dela început **Anatole France** zice în privința ei: „*Numai aceia care se mulțumesc cu desfătări pline de nevinovăție mă vor citi până la capăt*“. Și-adaugă: „*Îi rog pe dânsii să povestească Albina mea copiilor lor, dacă au copilași*“. De-aci vedem că „**Albina**“ a fost scrisă și pentru oamenii mari. Și ce încântare pentru cine-o citește! Atâta farmec, atâtea frumuseți, răsar la fiecare pagină, la fiecare rând al „**Albinei**“ și atât de adânci cugătări te prind prin simplitatea și poezia expresiunii, încât rămâi uimit de ce poate să realizeze un scriitor de geniu. Dintr'o simplă poveste **Anatole France** a cizelat în „**Albina**“ o bijuterie literară și-a dat-o sub forma cea mai desăvârșită. Nu poate să aibă gândul o mai mare recreare decât urmând peripețiile „**Albinei**“ și cine citește odată, o va reciti-o cu-aceeași plăcere și mulțumire sufletească. Versiunea românească e curgătoare și făcută cu multă pricepere literară. *Prețul 30 bani*. Să află de vânzare la toate librăriile din țară. Catalogul complet al acestei „*Biblioteca pentru toți*“ cuprinzând aproape 600 de volume, a să cere la **Librăria Editoare Leon Alcalay — București**.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Venerabilului Conzistor diecezan gr. or. rom. din Caransebeș cu datul de 7 Mai 1910 de sub Nr. 2407 B. ex 1910 să escrie licitațiune minuendă pentru zidirea din nou a bisericii gr. or. rom. din Vârșeș.

Prețul de exclamare este 57.387 cor. 24 fileri. Licitațiunea să

va ținea în 5/18 Iunie 1910 la orele 9 a. m. în sala de ședință a institutului de economii și credit „Luceafărul” în Vârșeț.

Doritorii de a întreprinde acest lucru să se prezenteze în ziua anunită, având a depune vadiul de 6000 cor. în bani gata ori în hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri, precum și condițiunile de licitațiune să pot vedea în orice zi la oficiul protopresbiteral gr. or. rom. din loc (Andrássy tér Nr. 4). Comuna bisericească își rezervă dreptul de preferință asupra acelor măestri întreprinzători, în cari va avea mai multă încredere.

Întreprinzătorul nu are drept de a pretinde diurne sau viatic și spese de călătorie.

Contractul încheiat pentru întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Venerabilului Conzistor diecezan.

Întreprinzătorul este îndatorat să rebonifice comunei bisericești spesele avute cu compunerea planului și a specificațiunii de măsuri și spese.

Vârșeț, din ședința com. parohial, ținută în 12/25 Maiu 1910.

1—3 [5]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea*, protopresbiter.

Concurs

Pentru postul de *învățător* devenit vacant prin abdicare în comuna **Măidan**, protopresbiteratul Oraviței, să escrie concurs cu următoarele.

emolumente:

1. Salăr în bani gata 1000 cor.
2. Lemne pe seama învățătorului și a școlai 100 cor.
3. Pentru cortel 50 cor.
4. Pentru adunarea generală și conferințe 40 cor.
5. Relut de grădină 25 cor.
6. Scripturistica 15 cor.

Alesul învățător va fi deobligat a conduce cântarea bisericească în și afară de biserică.

La morți unde va fi poftit 1 cor.

Să îndatorează a purta contabilitatea bisericii și a cultului fără taxă.

Pentru serviciile prestate în altă comună, comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Alesul învățător este îndatorat a instrua elevii și poporul adult în grădinărit și pomologie unde din partea comunei urbariale va primi și o remunerațiune corespunzătoare anuală.

Va avea a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cant.

Ceice știu muzica instrumentală și sânt apți a conduce corul reuniunii sânt preferite.

Recursele ajustate cu toate documentele necesare sânt a să subșterne prin Oficiul protopresbiteral la adresa Comitetului parohial din Măidan.

Măidan din ședința comit. paroh. ținută la 14/27 Febr. 1910.

Nicolae Câmpian m. p.
președinte.

3—3 [23]

Pavel Miclea m. p.
notar.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual. *Aureliu Iana* preot.

Pe baza ordinațiunei Ven. Conzistoriu ddo 15 Decembrie 1909 Nr. 7865 Șc. prin aceasta să escrie concurs pentru definitivă întregire a postului de *învățător* la școala confesională gr. or. română de băeți din **Banloc**, protopresbiteratul Ciacovei, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele:

1. Salăr în bani gata 1000 cor.
  2. Cortel liber în edificiul școlai.
  3. Dela înmormântări unde va fi poftit 60 fil. și când mortul să aduce în biserică 1 cor.
  4. Pentru conferințe și adunarea generală 20 cor.
- Să observă că pentru întregirea salariului până la 1000 de cor. s'a cerut ajutor de stat.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești, a purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial, a face socoșile bisericești și școlare (ale cultului) și a instrua și conduce corul bisericesc existent fără nici o remunerațiune. Pentru serviciile prestate în alte comune nu să acordă nici un emolument. Recurenții au a-și subșterne recursele lor M. On. D. adm. protopresbiter, *Aureliu Drăgan* în Ghilad — fiind adresate comitetului parohial din Banloc. — Concurenții sânt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare — dar nu în ziua de alegere.

Banloc, în 8 Februarie 1910

2—3 [24]

Petru Cherla m. p.
preot. președ. com. paroh.

Filip Pop m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Aureliu Drăgan* m. p. adm. protopresbiter.

Pentru ocuparea parohiei de clasa II-a din **Illova**, protopresbiteratul Caransebeșului, să escrie concurs de nou cu termen de 30 zile.

Emolumentele:

1. Sesiune parohială în complex de 32 jug.
2. Birul parohial dela 221 numeri.
3. Venitul stolar dela boteze, cununii, înmormântări.
4. Dela umblarea cu crucea de 2-ori pe an 80 cor.
5. Alte venite accidentale 20 cor.
6. Cortelul par. să află în zidire.

Recurenții sânt invitați a-și înainta petițiile de concurs P. On. Oficiu protopresbiteral în Caransebeș până la termenul indigitat și a să prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică.

1—3 [25]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

A viz!

Aduc la cunoștință On. public cumcă am deschis

atelier de pictură

pregătesc: **steaguri, chivoturi, ripize, prăznicare**, cu un cuvânt tot ce atârână de pictură și auritură.

Tot odată rog umilit sprijinul On. public.

Caransebeș str. Potoc Nr. 799.

cu stimă

Nicolae Popoviciu
pictor

3—4

A apărut broșura

Mizerie, boală, crimă și degenerare

sau

Alcoolismul și urmările lui

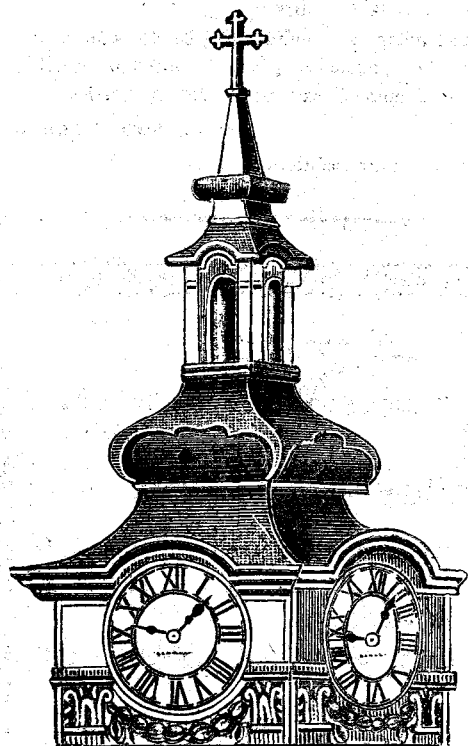
din punct de vedere economic, igienic, moral și național.

De **Pr. D. Voniga**, Tipografia nouă, Orăștie, 1910.

Broșura să estinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins:

1. Introducere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirituoase. 4. Beția și consecințele ei, în general. 5. Efectele stricăcioase ale beuturilor spirituoase, *în special asupra organismului omenesc*. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al mortalității. **Tuberculoza (oftica) și morburile mentale**. 7. **Alcoolul și morala publică** sau raportul dintre alcoolism și **criminalitate**. 8. **Alcoolul și ereditatea**, sau efectele alcoolismului asupra posterității. **Copii bețivilor**. 9. În resumat: Alcoolismul — **Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare**. 10. Lupta în contra alcoolismului. **Combaterea beției**. 11. Cauzele alcoolismului. 12. Plan de învățământ antialcoolic.

Prețul broșurei **1 cor. 60 fl.** Se poate procura la autor în Gyirok și la toate librăriile. 2—6 [5]

OROLOAGE

pentru turnuri bisericesti

in executare solida precum și repa-

ratura acestora prevede sub garanție

Friederic Grochowina

orologier și mehanic

în Caransebeș.

Casa institutului pedag.-teol. diecezan **Telephon 31**

8—26 [1]